

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

8. Columnæ striatæ Fortitudo & Perseuerantia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

Columnis istis Domus Sapientiæ, non demendo iis quicquam de rotunditate adscribi potest. Si quidem denotet sex positionum differentias in loco, ad quas se Fortitudo & ejus comites extendunt: videlicet, *Summum & Imum, Ante & Retrò, Dextrum & Sinistrum*. De quibus Paulus Apost. ad Ephesios tercio: *Vt possitis comprehendere cum omnibus Sanctis, quæ sit latitudo, in dextrum videlicet, & sinistrum; Longitudo, in ante & retrò; Sublimitas & profundum*. Secundum quas dimensiones, dicit Christum habitare in cordibus nostris, cujus Virtus, nimirum, *Fortitudo, Constantia & Perseverantia*, in omnes partes extenditur.

ARTICVLVS VIII.

COLUMNÆ STRIATÆ

Fortitudo & Perseverantia.

CVM Columnarum aliæ sint in superficie leves ac planæ, aliæ striatæ, id est, striis, seu canaliculis quibusdam, & quasi sulcis, secundum scapi longitudinem, excavatæ, atq; distinctæ, ut in hac basilica videtis plurimas; ex harum genere erant Columnæ binæ Fortitudinis & Perseverantiæ symbola. Quid autem sulcus, stria, vel, ut in te rusticâ Latini dicunt, Lira, in Schola arcana Sapientiæ indicant? Mortificationem inquit vitæ spiritualis Magistri, qua pravæ appetitiones coërcentur, & corpus per macerationem carnis extenuatur, ut promptius spiritui obediat. Cui est in optatis resistere fortiter insultribus inimicorum spiritualium salutis suæ insidiantium,

sium, & constanter permanere usque ad finem vitæ in
 observatione divinatorum mandatorum, sine qua perfe-
 verantia nemo salvabitur, illi frequenter negandum est
 quidpiam, quod caro & sanguis postulat, quod sensualitas
 appetit, in quod mollis ac depravata natura inclinat.
 Qui in cibo & potu non vult excedere, quod præscribit
 lex Temperantiæ, sæpenumero non solum à vetitis &
 supervacaneis, sed à licitis etiam ac commodis, & pala-
 tum irritantibus, mortificando sensum, abstinere de-
 bet. Qui castitatem illibatam, ut decet adolescentem
 studiosum, conservare desiderat; non tantum oculos à
 vanitate avertat, dum malarum cogitationum est disci-
 men proximum, verum etiam pangat fœdus cum oculis
 suis, dum ne quidem videtur remotum: quod mortifi-
 catio suadet. Eadem impellente, manus contineat ab
 omni mollitie, pedibus, ne quocumque allubescit, ve-
 gentur, compedes sponte iniiciat, denique, bellum sen-
 sualitati indicat. Existimare purum & immaculatum vi-
 vere hominem in hac naturæ ad malum pronitate, &
 corruptela, qui omnia sensualitati indulget, opiparè
 temper comedit, generosa bibit, molliter vestitur; qui
 videt & videtur, in plateis, foro, templis, theatris, divi-
 foriis; visitat & visitatur, annuit, ludit, nugatur, procatu-
 quamvis fortasse sit Clericus, id est opinari, quem pie-
 in flammis illæsum consistere; picem tangere, nec inque-
 nari; plumbum in aquam cadere, & non subsidere: qui
 sine miraculo posse contingere negant Sapientes, &
 quis ambigat? Itaque ut in Virtutum studio perfectior
 amans perseveret, opus est mortificatione; quam For-
 tudinis & Perseverantiæ *Columna striata* designat.

In Striis etiam, seu sulcis illis contemplor decus Perse-
 verantiæ, & rerum adversarum longam Tolerantiam. Et
 enim *Sulcus*, velut ab aratro inductus gravissimæ peccati
 patientiæ.

patienter toleratæ sacra nota. Psalmo cxxviii, ubi nos legimus: *Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores: quod Christo D. crudeliter virgis cæso accommodatur à commentatoribus sacris, S. Hieronymus habet in versione suâ, Super cervicem meam araverunt arantes: Chaldeus, Super corpus meum araverunt.* Quo loco aratio figuratè dicitur de multitudine, acerbitate & profunditate flagellorum, quibus in humero utroque, in dorso, in tergo, immò in toto corpore ducti, ac incisi quodammodo per longitudinem fuerint sulci. & de patientiâ perferentis, quæ cum marmoris, aut telluris liras excipientis sufferentia conferri poterat. Genebrardus nobilis Interpretæ Psalmorum, arationem illam refert, post Theodoretam, ad ungulas & fidiculas Martyrum, quibus illorum corpora à carnifice sulcabantur, sed convenientius exponitur de **Vulneribus Christi D.** quæ velut striæ, à flagellis erant producta.

ITA QUE *Striata, Sulcataque* est Columna Fortitudinis & Perseverantiæ, id est Patientiæ notis in longum protractis, & longanimitatis relictis signis, tanquam emblematis exornata. Non me falli testabitur magnus inter Architectos Christianos Ambrosius Antistes, (a) qui censet, Fortitudinem in patienter tolerando, quam in strenuè aggrediendo vel superando potius consistere. Quod docuerat antea Aristoteles, (b) in Ethicis. Utriusque sententiam laudat S. Thomas, (c) & tribus luculentissimis roborat rationibus. Primò enim toleramus valentiores: invadimus autem illos, quos putamus imbecilliores. Deinde verò, tolerando mala præsentia experimur; aggrediendo, futura operimur. Denique, punctulo temporis aggredi possumus, sustinemus autem ali-

(a) S. Ambros. lib. i. offic. cap. 45. (b) Arist. 3. Ethicor. cap. 9. (c) S. Thom. 2. 2. q. 123.

aliquo temporis intervallo, & sæpe tempore in longum protracto. Accedit, quòd ex Beatitudinibus Christi doctrina celebratis una sit, *Pati persecutionem propter iustitiam*, quæ inter præcipuas habetur, & gloriosissimos facit Martyres. Exemplis idem confirmat D. Ambrosius, Machabæorum, Stephani, Agnetis, Laurentii, Xisti Pontificis. Nec abnuat Seneca, probans cum aliquis tormenta fortiter patitur, omnibus illum uti virtutibus: sententiam superius integram recitavimus.

ARTICULUS IX.

COLUMNÆ FUSILES

Fortitudo & Perseverantia.

VTRAQUE Columna, cujus nos contemplatio & explicatio sat diu detinuit, fuit Fusilis; quo fingendi artificio (nam, ut habet sacer textus, *fluxit*, Salomon (duas Columnas æreas) brevi tempore fieri possunt, quamvis altissimæ. In eo autem latet ingens quoddam secretum modò eruendum. Possunt-ne nostris tantum laboribus binæ istæ Columnæ, Fortitudo & Perseverantia parari atque erigi in anima Sapientiæ Domicilio, in Templo DEI? Non possunt, licet dies noctibus jungerentur, & annorum aliquot centuriis laboraremus strenuè. Quomodo ergo haberi possunt, quod necessarium cum absque iis non subsistat Domus Sapientiæ? Dicant categoricè. Si fundatur à summo Architecto: sunt enim DEI Dona, ac beneficia gratuita, quæ à Theologis vocantur *Virtutes infusæ*: nimirum, funduntur in anima, ut *æreas* quædam Columnæ ad ædificii spiritualis superie-

rem